

NATAŠA KONC LORENZUTTI

Slovenska pisateljica, pesnica, igralka, scenaristka, pedagoginja

Dvorana šole, 3. 6. 2024, ob 10.30.

Nataša Konc Lorenzutti, rojena leta 1970, je po končani Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani leta 1989 nadaljevala študij na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, smer dramska igra in umetniška beseda, kjer je diplomirala in leta 2010 magistrirala. Leta 2008 je zaključila tudi izobraževanje na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Pet let je bila kot igralka angažirana v dveh slovenskih poklicnih gledališčih, od leta 1999 pa se posveča leposlovju. Doslej je izdala devetnajst knjižnih del za otroke in mladino ter pet za odrasle. Bila je nominirana za nagrade izvirna slovenska slikanica, modra ptica, sedemkrat za nagrado desetnica, štirikrat za nagrado večernica, prejela je priznanje zlata hruška in nagrado svetlobnica ter se uvrstila na častno listo mednarodne organizacije za mladinsko književnost IBBY. Dva njena mladinska romana, izdana pri založbi Miš, sta bila izbrana za projekt Rastem s knjigo.

Pet let je bila kot igralka angažirana v dveh slovenskih poklicnih gledališčih, od leta 1999 pa se posveča leposlovju. Doslej je izdala devetnajst knjižnih del za otroke in mladino ter pet za odrasle. Bila je nominirana za nagrade izvirna slovenska slikanica, modra ptica, sedemkrat za nagrado desetnica, štirikrat za nagrado večernica, prejela je priznanje zlata hruška in nagrado svetlobnica ter se uvrstila na častno listo mednarodne organizacije za mladinsko književnost IBBY. Dva njena mladinska romana, izdana pri založbi Miš, sta bila izbrana za projekt Rastem s knjigo.

Verjetno najbolj poznan med mladino je njen mladinski roman *Gremo mi v tri krasne*, med osnovnošolci pa *Avtobus ob treh*. Avtorica je z zgodovinsko-biografsko pripovedjo *Beseda, ki je nimam*, gotovo z veliko pozornostjo obravnavala temo vojne in izgubljenega otroštva ter brezstarševstva.

Poleg svobodnega poklica je štirinajst let opravljala delo profesorice gledaliških predmetov na umetniškem oddelku Gimnazije Nova Gorica. Zdaj zopet deluje v svobodnem poklicu kot pisateljica in scenaristka.

(Z dijaki dramsko-gledališkega oddelka Gimnazije Nova Gorica je uprizarjala avtorske mladinske igre (Društvo starejših bratov 2012, Kecec gor, Kecec dol 2013, Reci gladko tetanus 2014, O pravljici, ki je ni nihče povedal 2015, Lica kot češnje 2016, Gremo mi v tri krasne 2017) in pripravljala uprizoritve del, ki so bila predpisana za esej pri splošni maturi, bodisi pri slovenščini bodisi pri izbirnem predmetu zgodovina in teorija drame in gledališča: Konje krast 2013, Veliki briljantni valček 2014 (dokončanje režije Marjana

Bevka), Češnjev vrt (A. P. Čehov) 2016, Alamut (V. Bartol, dramatisacija D. Jovanović, Nataša K. Lorenzutti) 2017, Ubežni delci (Anne Michaels, dramatisacija Nataša K. Lorenzutti) 2018, Ugasniti luč, a ne umreti (priredba drame Antigona zdaj Evalda Flisarja, s poezijo Barbare Korun) 2019, Tri zime (Tena Štivičić) 2020.)

Nataša Konc Lorenzutti je kritična do moraliziranja v literaturi, do moralizirajočih zgodb. Na šaljiv način zna predstaviti jezik in jezikovne zanke. Skrbi jo prihodnost mladine, ki na veliko uporablja elektronske naprave in je veliko časa na spletu.

Izsek iz intervjuja:

Veliko otroških in tudi mladinskih knjig je obremenjenih z bolj ali manj odkritim moraliziranjem. Je to razvrednotenje literature?

Popolno razvrednotenje. Tistemu, ki verjame v moraliziranje, bi rekla, da je to podobno, kot če bi spretnost kuhanja skušali spraviti v recept na vrečki za puding. Seveda je moraliziranje past; seveda bi mi, ki smo odrasli, skorajda že stari, in »že toliko vemo in smo nekaj dali skozi« radi vse povedali, vse komentirali, vse vrednotili, ampak bralec mora sam najti sebe v zgodbi; če mu s prstom pokažeš, kam naj stopi, ga s tem podcenjuješ. Seveda se je težnje k temu, ko si sam pisatelj, težko otresti. Najteže je sestopiti s pozicije vsevednega pripovedovalca in pustiti, da junak oblikuje svoja spoznanja. Pri sebi se zdaj že skoraj zanesem na več kot dvajset let pisateljskega treninga. Moje začetniške zgodbe pa so bile zelo obremenjene z moraliziranjem. Sem in tja me kak kritik še zdaj ošvrkne. Moram pa povedati, da imam srečo z uredniki. Vzgojile so me urednice Cicibana, pozneje knjižni uredniki. Če mi urednica označi del besedila, že vem, da to pomeni, naj se Nataša umakne junaku in mu dovoli njegovo lastno življenje. Moraliziranje v mladinski literaturi je njeno popolno razvrednotenje.

Ste ena najuspešnejših slovenskih mladinskih avtoric. Posebnost vaših del je, da imajo več plasti in za pozornega odraslega bralca se najde tudi pronicljiv humor, ki zabava in popestri večerno branje pravljic tudi staršem, prav tako pa tudi boleča realnost človeških odnosov. Kako vam to uspe? Vnašate te prvine v dela za otroke načrtno?

Hvala za laskavo mnenje. Delam po načelu neizumetničenosti, spontanosti, predvsem pa ljubezni do vsega, kar je v nas človeškega, naravnega, pristnega in prisrčnega; ne vem, kako bi to drugače povedala. Lahko rečem samo, da posvečeno delam; da živim svoje delo, da sem očarana nad drobnimi vzgibi, prebliski, vtisi; čutim se obdarovana, neskončno sem hvaležna za voljo, da celo v strahotnih izpovedih najdem odrešensko moč pripovedovanja zgodb. In da v tem vidim edini smisel sredi vojn, klanja, sredi podob, ki mi jemljejo mir; naša civilizacija ubija otroke, dragi moji, kaj naj storim? Naj vpijem, naj brcam, naj se še jaz razstrelim od sramu nad svojo vrsto; ali naj vztrajam v iskanji malih oaz miru v sebi, iz katerih včasih vzklije kaj posrečenega in doseže tudi druge, vas denimo; tako redke posameznike, ki še slišite, berete, zaznavate, razumete in cenite?

Kako vam uspe, da ob branju vaših del v bralčevem srcu ostane nek čisti občutek lepote

človeške realnosti, kakršnakoli ta že je, brez kančka moraliziranja?

Strogo se vzgajam, ne popuščam si, preverjam se, pustim si povedati, razvila sem notranji občutek. Enkrat mi je neka knjižna urednica rekla, da ne znam pisati za najstnike, naj zato raje pišem za mlajše bralce, ker mi za odraščajoče ne gre, ker moraliziram, ker junake idealiziram, ker sem zaščitniška in prestroga do njih; rekla je, da je iz teksta, ki sem ji ga poslala, razbrala, da imam težave z mladimi, kot da jih ne maram, kot da mi grejo na živce. Nekaj dni sem jokala, zrušila sem se, bila sem čisto potolčena. Zdaj vem, da tisto, kar sem takrat napisala in ji poslala, res ni bilo dobro. Ko sem se pomirila, sem se zopet vrgla v delo. Nato pa mi je zadnjič, na nekem dogodku, ta urednica rekla: »Prebrala sem tvoj roman *Gremo mi v tri krasne*. A veš, da je dober, navdušena sem!« Ta namreč ni izšel pri njeni založbi, v njenem uredništvu. Objela sem jo in najraje bi se ji zjokala na rami, od samega olajšanja po prestanem trpljenju!

Vir: <https://www.iskreni.net/natasa-konc-lorenzutti-pripadnost-kristusovemu-nauku-mi-je-pomembna-zato-da-me-oblikuje-ne-pa-da-bi-me-pred-drugimi-oznacevala-ali-od-njih-celo-locevala/>

Intervju o knjigi *Beseda, ki je nimam*:

<https://www.youtube.com/watch?v=d4iND0bZhwo>